

Quick scan ecologie

Kerkhoflaan 17 te Lunteren

4 mei 2021

Samenvatting

Voor de planlocatie aan Kerkhoflaan 17 te Lunteren worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het betreft het voormalige kerkgebouw St. Anthonius Abt dat wordt getransformeerd naar levensloopbestendige woningen.

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 26 april 2021 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen niet kunnen worden uitgesloten. Bij werkzaamheden aan de daken, is aanvullend onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. In de directe omgeving en op het platte dak kan gebroed worden door algemene vogelsoorten. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten en met een ecologisch werkprotocol te werken.

De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is niet uit te sluiten. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is verstandig.

Inhoud

- 2 - Inleiding**
- 3 - Beschrijving gebied**
- 4 - Waarnemingen**
- 8 - Analyse**
- 10- Advies & Bronnen**

Colofon

Opdrachtgever	VAN LEEUWEN architecten
Projectnummer	21.176
Datum	4 mei 2021
Auteur	M.J. Josemans
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	definitief

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

Voor de planlocatie aan Kerkhoflaan 17 te Lunteren worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het betreft het voormalige kerkgebouw St. Anthonius Abt dat wordt getransformeerd naar levensloopbestendige woningen.

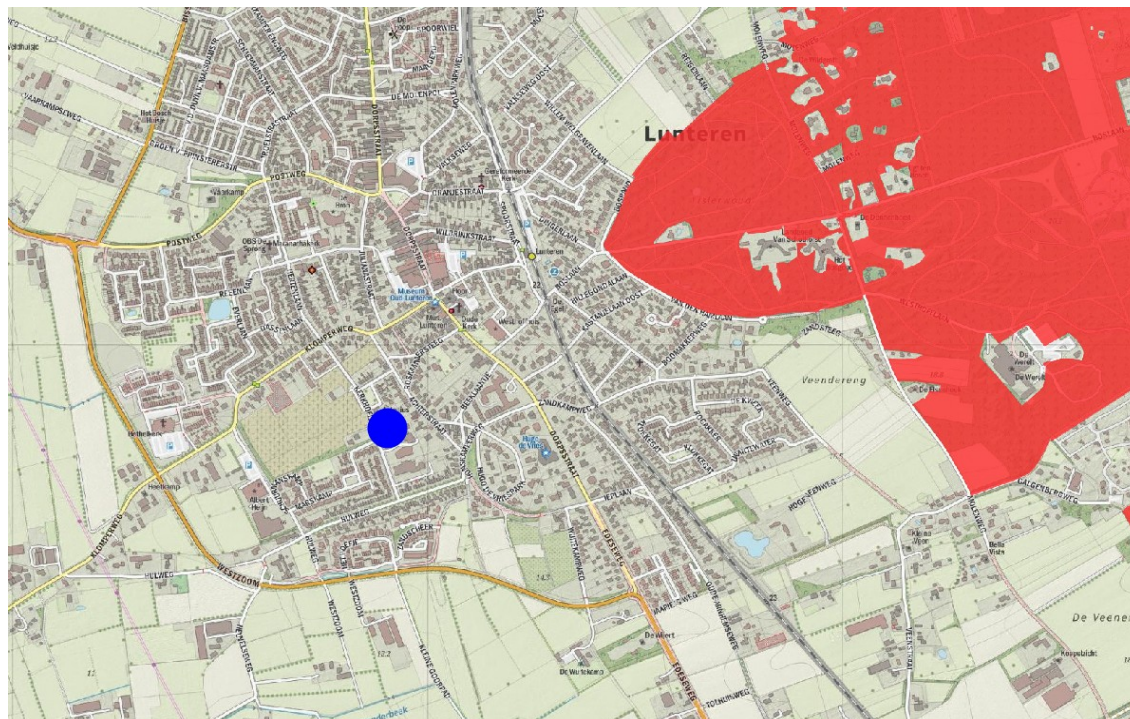
Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 26 april 2021 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

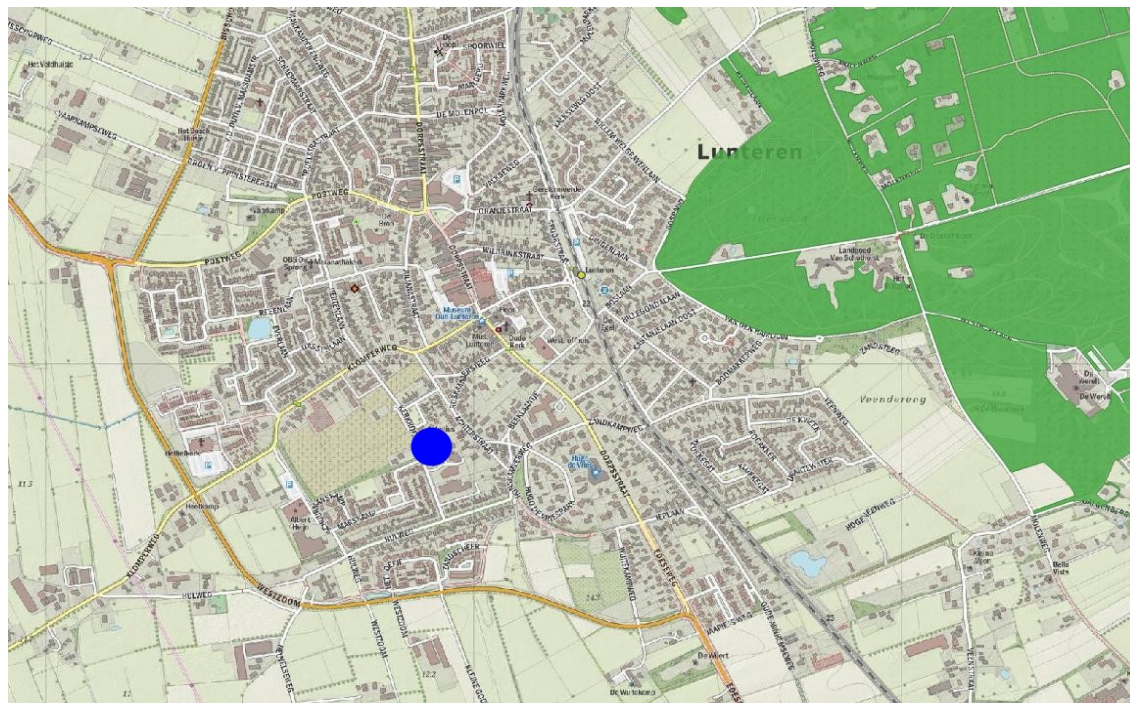

Ligging van het perceel.

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de planlocatie ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Ligging van de planlocatie ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland.

De planlocatie aan Kerkhoflaan 17 is gelegen binnen de bebouwde kom van het dorp Lunteren in de gemeente Ede. Het betreft een voormalig kerkgebouw. Het pand is gelegen in een woonwijk met rijtjeswoningen met aan de overkant de Gemeentelijke Begraafplaats Lunteren.

De Natura 2000-gebieden liggen op enige afstand van de planlocatie. Op krap 700 meter ten noordoosten van de planlocatie ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe. Dit gebied is eveneens aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Gelders Natuurnetwerk.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt, is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Weidevogelleefgebied

De belangrijke gebieden voor weidevogels zijn in Utrecht niet beschermd. Het weidevogelleefgebied kent geen externe werking.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

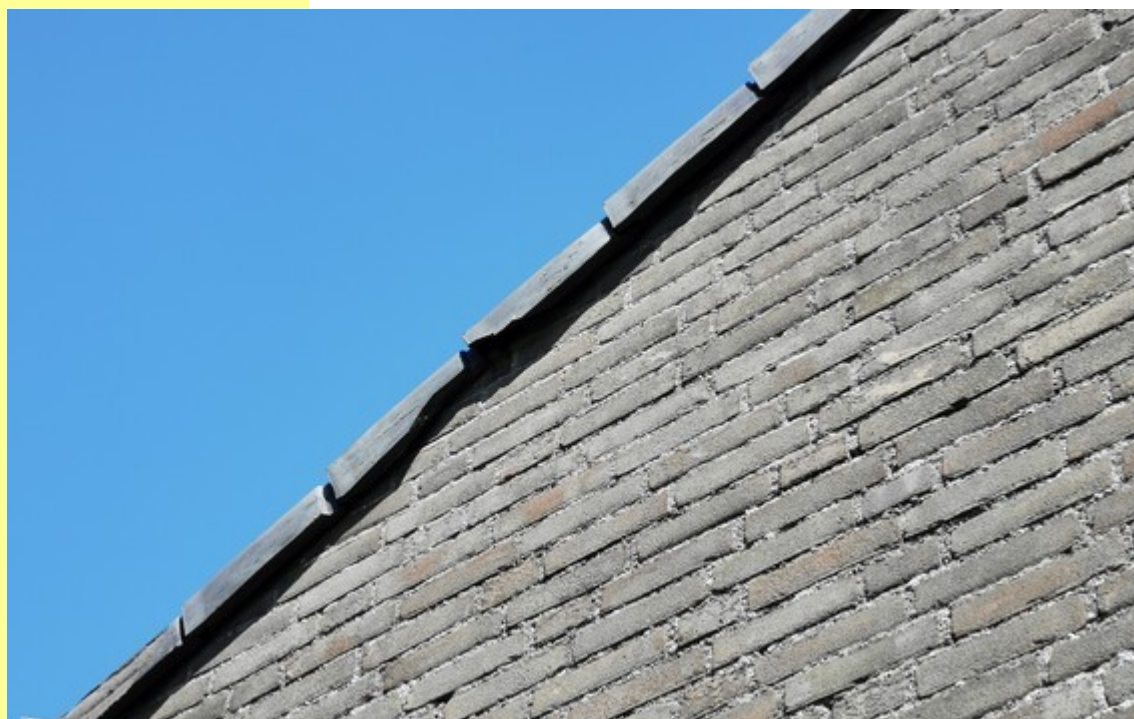
- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 26 april 2021 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 26 april 2021 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden waren zonnig en strakblauw: De temperatuur was 11 °C, windkracht 2 Bft en er was geen sprake van bewolking.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn meerdere waarnemingen van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) bekend verspreid over het dorp, waaronder aan de Hulweg en het plantsoen op de kruising van Kerkhoflaan en Peter van der Voortstraat. Enkele waarneming van huismus (*Passer domesticus*) zijn bekend nabij de planlocatie, namelijk Klomperweg 44 en Marskamp 79. Ook meerdere waarnemingen van gierzwaluw (*Apus apus*) zijn gemeld rondom Dassenlaan. Er zijn geen waarnemingen van marters, beschermde amfibieën en reptielen bekend nabij de planlocatie.

Vegetatie en planten

De omgeving is gedeeltelijk verhard met enkele plantsoenen en aangeplante berken. In de tuin staat een paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*). Langs het pand loopt het Anthoniuspad. Een beukenhaag loopt langs het perceel en in de tuin zijn algemene plantensoorten, struiken en cultivars te vinden, zoals witte en paarse dovenetel (*Lamium purpureum*) en braam (*Rubus fruticosus* s.l.). Het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocatie en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Het complex bestaat uit twee gebouwen. Het eerste pand bestaat uit opgemetseld steen met een schuin pannendak. De pannen sluiten goed op elkaar aan. De gevels bestaan uit opgemetseld steen zonder zichtbare kieren, breuken en openingen. Langs de gevel zijn zichtbare openingen te zien langs de kantpannen. Deze zijn geschikt voor vleermuizen om zich op te houden in het dak. Ook is er mogelijkheid dat vleermuizen

zich in de kier van de rand in de uitbouw vestigen. Het tweede pand is tevens opgebouwd uit opgemetseld steen. Het beschikt over een schuin pannendak en gedeelte met plat dak. Het pannendak is op de kopgevels afgewerkt met houten platen. In het gedeelte met plat dak zijn meerdere breuken en gaten te zien onder het boeiboord, waar mogelijkheid is voor vleermuizen om zich op te houden. Deze opening is geschikt voor de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*). Er zijn geen sporen van vleermuizen waargenomen op de locatie.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het perceel valt binnen de bebouwde kom van Lunteren. De kans op een essentieel jachtgebied is niet aanwezig, evenals potentiële vliegroutes. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet noodzakelijk gezien de locatie van het pand.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren aanwezig, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen. Er zijn geen sporen van deze zoogdieren aangetroffen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is uit te sluiten vanwege het ontbreken van voldoende geschikt habitat.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. In de omgeving van de planlocatie is geschikt habitat voor de huismus aanwezig. Inde panden zijn geschikte openingen aanwezig voor huismus en gierzwaluw om zich op te houden. Huismussen kunnen zich ophouden onder de dakpannen in de goot en in de openingen bij de zijgevels onder de kantpannen. Ook gierzwaluwen kunnen vestigen in de openingen in de zijgevels.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. In de aanwezige struiken en bomen in de directe omgeving is mogelijkheid voor algemene broedvogels. Ook op het platte dak kunnen algemene vogelsoorten broeden. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Herpetofauna en vissen

Er is geen oppervlaktewater aanwezig. Binnen de planlocatie worden beschermde watergebonden organismen daarom niet verwacht.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 26 april 2021 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen niet kunnen worden uitgesloten. Bij werkzaamheden aan de daken, is aanvullend onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

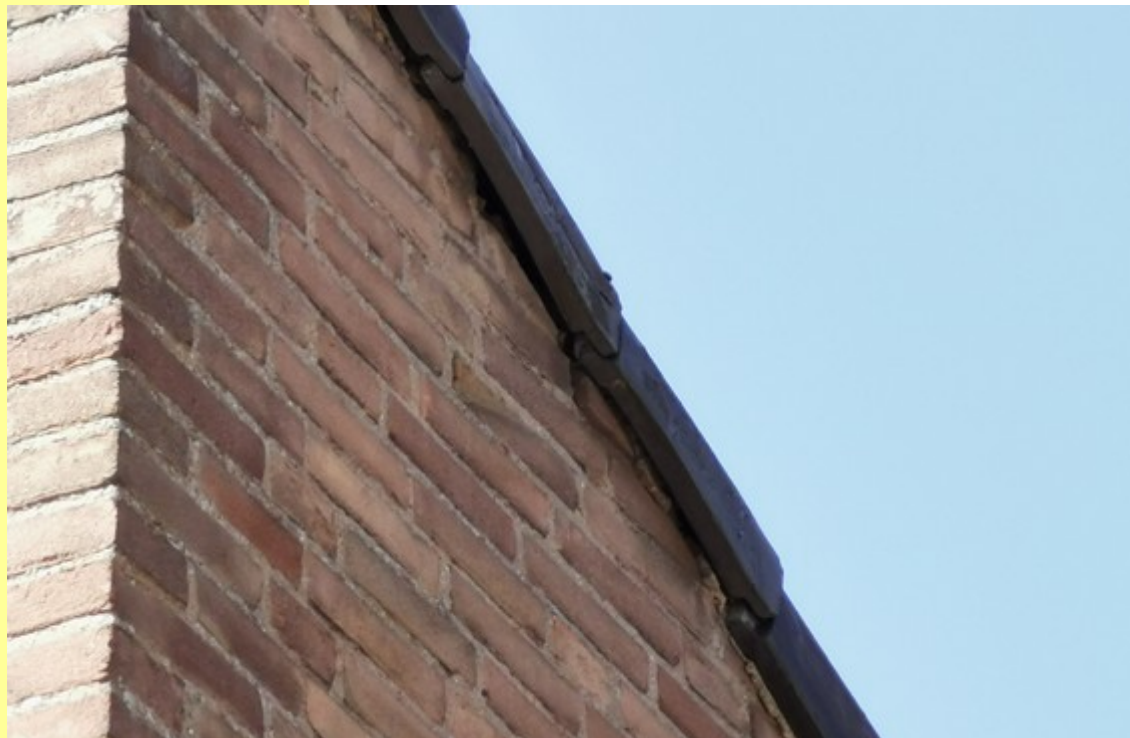
Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. In de directe omgeving en op het platte dak kan gebroed worden door algemene vogelsoorten. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten en met een ecologisch werkprotocol te werken.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoppen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

In de nieuwe Omgevingswet zijn enkele wijzigingen opgenomen die zijn weerslag hebben op het ecologisch onderzoek. De belangrijkste wijziging is de doorlooptijd c.q.

houdbaarheid van een rapport dat is gesteld op 2 jaar voor alle onderzoeken. Verder is de zorgplicht aangescherpt. Het zal zich nog moeten uitkristaliseren, maar het lijkt er op dat ook algemene soorten geïnventariseerd moeten worden (het simpelweg vaststellen dat ze niet zijn uit te sluiten is niet genoeg). Niet duidelijk is hoe intensief dat onderzoek moet zijn. Vooralsnog zullen we in een aanvullend onderzoek ook nadrukkelijk deze soorten benoemen.

Natura 2000

De beschermde Natura 2000-gebied Veluwe ligt op krap 700 meter afstand ten noordoosten van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen transformatie van het gebouw. De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is niet uit te sluiten. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is verstandig.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op enige afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt een effect niet verwacht.

H05 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de planlocatie aan Kerkhoflaan 17 te Lunteren worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het betreft het voormalige kerkgebouw St. Anthonius Abt en wordt getransformeerd naar levensloopbestendige woningen.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 26 april 2021 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 26 april 2021 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen niet kunnen worden uitgesloten. Bij werkzaamheden aan de daken, is aanvullend onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. In de directe omgeving en op het platte dak kan gebroed worden door algemene vogelsoorten. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten en met een ecologisch werkprotocol te werken.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is nodig als een effect op deze soorten niet is te vermijden.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

De beschermde Natura 2000-gebied Veluwe ligt op een afstand van krap 700 meter ten noordoosten van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen transformatie van het gebouw. De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is niet uit te sluiten. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is verstandig.

- BIJ12. (2017). Kennisdocument huismus.
- BIJ12. (2017). Kennisdocument gierzwaluw.
- Bij12. (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis.
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- gelderland.nl
- <https://gldanders.planoview.nl/planoview>
- waarneming.nl